

دیدگاه اسلام نسبت به علاقه دو جنس مخالف چیست؟/ ازدواج در قرآن

مرکز پاسخگویی به سوالات دینی در پاسخ به دو سوال درباره دیدگاه اسلام به عشق و علاقه میان دو جنس مخالف و ازدواج از منظر قرآن پاسخ گفته است.



به گزارش خبرنگار مهر، مرکز پاسخگویی به سوالات دینی در پاسخ به دو سوال درباره دیدگاه اسلام به عشق و علاقه میان دو جنس مخالف و ازدواج از منظر قرآن پاسخ گفته است.

قرآن چه دیدگاهی درباره ازدواج دارد؟

قرآن و به تعبیری اسلام، برنامه منسجمی برای این جهت از زندگی بشر دارد. (همان گونه که در سایر مسائل نگاه جامع وجود دارد) مساله ای که از یک سو، توالد و تناسل بشر در آن قرار دارد و از سوی نیاز غریزی انسان را تامین می کند و از سوی نیز اولین و مهمترین کانون اجتماع را تشکیل می دهد و اولین حلقه تربیتی نیز هست.

بیان کامل تمام ابعاد این مساله، بسیار فراتر از این مجال است و آیات آن نیز بسیار است. آیاتی که به ازدواج ترغیب و تشویق می کند، آیاتی که حقوق زن و شوهر را تبیین می کند، آیاتی که مربوط به فرزندان است. آیاتی که تخطی کنندگان از مسیر صحیح ازدواج را توبیخ کرده و مجازات آن ها را تبیین می کند، آیاتی که با بیان لزوم عفت و حجاب، عطش های بی جا را ریشه کن می کند. آیاتی که آفت های کانون خانواده را مورد بررسی قرار می دهد و راهکارهایی برای حل معضل تبیین می کند و ... حتی آن جا که قرآن از نفس اماره می گوید، به این مساله گره می خورد، چون تمام ابعاد بشر به یکدیگر مرتبط است و تغییر در هر گوشه ای، ما را با معادله ای جدید مواجه می کند.

بنابراین ضمن توجه دادن به این سیستم منسجم و یک پارچه باید گفت که ازدواج در قرآن بسیار مورد ترغیب و تشویق قرار گرفته است:

1. «وَأَنْكِحُوا الْأَيَامَىٰ مِنْكُمْ وَالصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ وَإِمَائِكُمْ إِنْ يَكُونُوا فُقَرَاءَ يُعْطِهِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ» [نور/۳۲]
مردان و زنان بی همسر خود را همسر دهید و همچنین غلامان و کنیزان صالح را، اگر فقیر و تنگدست باشند. خداوند از فضل خود آنان را بی نیاز می سازد خداوند گشایش دهنده و آگاه است.»

2. «وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ» [روم/۲۱] و از نشانه های او این است که همسرانی از جنس خودتان برای شما آفرید تا در کنار آنان آرامش یابید و در میانتان مودت و رحمت قرار داد. در این نشانه هایی است برای گروهی که تفکر می کنند.»

3. «وَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تُقْسِطُوا فِي الْيَتَامَىٰ فَانكِحُوا مَا طَابَ لَكُمْ مِنَ النِّسَاءِ مَثْنَىٰ وَثُلَاثَ وَرُبَاعَ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تَعْدِلُوا فَوَاحِدَةً أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ ذَلِكَ أَدْنَىٰ أَلَّا تَعْوِلُوا» [نساء/۳] و اگر می ترسید که [به هنگام ازدواج با دختران یتیم] عدالت را رعایت نکنید [از ازدواج با آنان چشم پوشی کنید و] با زنان پاک [دیگر] ازدواج کنید دو یا سه یا چهار همسر و اگر می ترسید عدالت را [در باره همسران متعدد] رعایت نکنید، تنها یک همسر بگیرید و یا از زنانی که مالک آنها باشید، استفاده کنید. این کار از ظلم و ستم بهتر جلوگیری می کند.»

همچنین علاوه بر آیات، روایات بسیاری نیز در این زمینه وجود دارد چنان که از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله نقل شده است: «هر کس ازدواج کند، به درستی که از نصف دینش پاسداری کرده است.» [۱]

یا اینکه ایشان فرموده اند: «ما بنی بناء فی الاسلام احب الی الله عز و جل من التزویج» [۲] هیچ بنایی در اسلام محبوب تر از ازدواج، نزد خداوند بنا نشده است. «

بنابراین کوچکترین تردیدی در جایگاه عالی ازدواج در نگاه اسلام از منظر اخلاقی و اجتماعی نیست. هر چند ممکن است در بعضی از آئین ها، این پیوند را مقدس نداند و پرهیز از آن را نیکو بشمارند! مانند راهبان مسیحی که از نظر ما راهی صحیحی نمی روند.

[۱]. وسائل الشیعه، ج ۱۴، ص ۵.

[۲]. وسائل الشیعه، ج ۱۴، ص ۳.

دیدگاه قرآن نسبت به عشق و علاقه بین دو جنس مخالف چیست؟

زندگی خانوادگی و کنار هم قرار گرفتن زن و شوهر باید همراه با محبت به یکدیگر و کانون خانواده باید کانون آرامش و پیوند زن و شوهر باشد و پیوندی عاطفی باشد و تعاملات و روابط با همین معیار برقرار می شود. و این مساله به طور طبیعی در خلقت قرار داده شده است:

«وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ» [روم/۲۱]

و از نشانه های او اینکه همسرانی از جنس خودتان برای شما آفرید تا در کنار آنان آرامش یابید، و در میانتان مودت و رحمت قرار داد در این نشانه هایی است برای گروهی که تفکر می کنند! «

برای استحکام همین کانون خانوادگی باید روابط را ضابطه مند کرد. قرآن تنها یک راه را برای ایجاد رابطه بین دو جنس مخالف مشروع می داند:

«وَالَّذِينَ هُمْ لِأَزْوَاجِهِمْ حَافِظُونَ * إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ» [مومنون/۶۵] و آنها که دامان خود را (از آلوده شدن به بی عفتی) حفظ می کنند * تنها آمیزش جنسی با همسران و کنیزانشان دارند، که در بهره گیری از آنان ملامت نمی شوند. «

و همچنین دوستی های پنهان را مذموم می داند:

«وَلَا تُخَذِّلُوا أَعْدَاءَ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَبَنِي إِسْرَائِيلَ كُفَرَاءَ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَبَنِي إِسْرَائِيلَ كُفَرَاءَ بَنِي إِسْرَائِيلَ» [نساء/۲۵] و نه گیرندگان دوست پنهان. «

شاید کسی تصور کند که رابطه او با جنس مخالف، فارغ از نگاه های جنسیتی است. اما بی تردید چنین کسی از حقه های شیطان غافل شده که چگونه اندک اندک انسان را به انحراف می کشاند:

«لَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ» [بقره/۱۶۸] و از گام های شیطان پیروی نکنید زیرا او نسبت به شما دشمنی آشکار است. «

و در حالی که پیامبر خدا، حضرت یوسف (ع) از نفس اماره خود ایمن نیست، ایمن بودن ما از سر بی احتیاطی است و آنکه لباسی سر تا پا روغنی پوشیده، از نشستن بر روی خاک احساس آلوده شدن لباس ندارد:

«وَمَا أُبَرِّئُ نَفْسِي إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّي إِنَّ رَبِّيَ غَفُورٌ رَحِيمٌ» [یوسف/۵۳] من هرگز خودم را تبرئه نمی کنم، که نفس (سرکش) بسیار به بدیها امر می کند مگر آنچه را پروردگارم رحم کند! پروردگارم آمرزنده و مهربان است. «

بنابراین هر نوع احساس و عاطفه ای خارج از کانون خانواده، از نگاه قرآن مذموم است:

«رَبِّنَا لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاءِ» [آل عمران/۱۴] محبت و عشق به خواستنی ها [که عبارت است] از زنان»

و آنجا که رابطه به عنوان مقدمه ازدواج برقرار شده، نشانه هایی دارد که با نبود آن نشانه ها، می توانیم فریب های نفس اماره و شیطان را بفهمیم!

کسی که ازدواج خود را در پیش رو نمی بیند، بلکه امری مرتبط به چند سال بعد می داند، دوستی او ربطی به مقدمه ازدواج ندارد. کسی که رابطه خود را پنهان می کند و والدین را در جریان امر قرار نمی دهد، در مسیر صحیح گام بر نمی دارد.

و کسی که به جای پیگیری شناخت، به دنبال بهره حضور است، قصدش ازدواج نیست. مگر به عنوان لقلقه زبان که این گونه روابط قطعاً حرام است.

عشق هائی کز پی رنگی بود
عشق نبود عاقبت ننگی بود
زانکه عشق مردگان پاینده نیست
چون که مرده سوی ما آینده نیست
عشق زنده در روان و در بصر
هر دو می باشد زغنچه تازه تر
عشق آن زنده گزین کو باقی است
وز شراب جانفزایت ساقی است
عشق آن بگزین که جمله انبیا
یافتند از عشق او کار و کیا

[مثنوی معنوی]